Luonnonvarakeskus

2722/00 00 02 00/2021 U 59/2021

27.10.2021

Asia: U 59/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta**.**

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Luonnonvarakeskuksen asiantuntijalausunto

1 Tausta

Talousvaliokunta on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta lausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä liittyen komission ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta

2 Lausunto

Luonnonvarakeskus pitää tärkeänä, että uusiutuvaa energiaa edistetään ja kannattaa esityksessä ehdotettua uusiutuvan energian tavoitteen nostamista. Luonnonvarakeskus jakaa Valtioneuvoston kannan siitä, että merkittävät ja äkilliset muutokset lainsäädäntöön heikentävät yritysten luottamusta pitkäjänteiseen ja ennakoitavaan energiapolitiikkaan ja vähentävät siten investointihalukkuutta. Luonnonvarakeskus ei kannata ehdotettua kasvihuonekaasuintensiteettiä vähennyksen laskemiseksi, sillä se monimutkaistaa järjestelmää ja raportointia. Luonnonvarakeskus ei kannata myöskään komission ehdottamaa hyvitysjärjestelmää, jolla edistettäisiin sähkön käyttöä liikenteessä, sillä uusituvan liikenteen tavoitteet ja keinot painottuvat jo nyt vahvasti sähkön edistämiseen liikenteessä. Lisäksi Luonnonvarakeskus katsoo valtioneuvoston mukaisesti, että uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainepohja tulee pitää mahdollisimman laajana, eikä kestävyyskriteerit täyttävien uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainevalikoimaa tule tarpeettomasti rajoittaa.

Luonnonvarakeskus ei kannata muutosehdotusta, jonka mukaan biopolttoaineiden ja biomassapolttoaineiden raaka-aineina käytettäville jätteille ja tähteille, joita ei ole lueteltu direktiivin liitteessä IX ja jotka sopivat käytettäväksi ruoka- ja rehuketjussa, tulisi kohdistaa mm. viljelyn ja keräilyn päästöjä lähimmän verrokkituotteen mukaisesti. Nykyinen kasvihuonekaasupäästövähenemän laskenta on tarpeeksi laaja todentamaan päästölaskentaa, eikä sitä tulisi tarpeettomasti monimutkaistaa.

Luonnonvarakeskus tukee valioneuvoston kantaa kestävyyskriteereihin. Valtioneuvoston tavoin Luonnonvarakeskus näkee, että joidenkin kestävyyskriteerien osalta komission ehdotuksessa esitetyt vaatimukset voivat merkitä tarvetta muuttaa Suomen metsälainsäädäntöä. Valtioneuvoston tavoin Luonnonvarakeskus kiinnittää huomiota komission edotukseen sisältyvään kohtaan, jossa komissiolle myönnetään valta antaa biomassan kaskadikäyttöperiaatetta koskeva delegoitu säädös. Säädöksellä ja sen määritelmillä voi olla merkittäviä vaikutuksia etenkin metsäbiomassan käyttöön ja on vaarana, että säädös rajoittaa biomassojen joustavaa raaka-aine ja energiakäyttöä erityisesti sivutuotevirtojen osalta markkinakysynnän muuttuessa.

Biopolttoaineiden, bionesteiden ja biomassapolttoaineiden kestävyyskriteerin soveltamiseen liittyvän kokonaislämpötehorajan ehdotettu alentaminen 20 MWh:sta 5 MWh:iin vaikuttaisi laajaan joukkoon metsähaketta käyttäviä laitoksia, joiden hallinnollinen taakka ja hallintokustannukset kasvaisivat. Vaikka laitokset ovat kooltaan pieniä on niillä merkittävä aluetaloudellinen merkitys niin kaukolämmön tuottajina taajamissa kuin työllistäjänä energianpuunkorjuussa lähialueella. Luonnonvarakeskus yhtyy valtioneuvoston kirjelmässä esitettyyn huoleen pienten laitosten sulkemisuhasta hallintorasitteen kasvun johdosta.

Luonnonvarakeskus kannattaa kasvihuonekaasuvähenemävaatimusten ulottamista myös jo toiminnassa oleviin laitoksiin, mikäli laitoksilla on tarpeeksi pitkä aika toteuttaa mahdollisia muutoksia laitoksilla, eikä muutos vaikuta biomassapolttoaineiden korvaantumiseen fossiilisilla polttoaineilla.

3. Yhteenveto

Yhteenvetona Luonnonvarakeskus toteaa:

- Luonnonvarakeskuksella ei ole huomautettavaa liittyen valtioneuvoston kirjelmään.
- Merkittävät ja äkilliset muutokset lainsäädäntöön heikentävät yritysten luottamusta pitkäjänteiseen ja ennakoitavaan energiapolitiikkaan ja vähentävät siten investointihalukkuutta.
- Uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainepohja tulee pitää mahdollisimman laajana, eikä kestävyyskriteerit täyttävien uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainevalikoimaa tule tarpeettomasti rajoittaa.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat: tutkimuspäällikkö Erika Winquist, johtava tutkija Saija Rasi, tutkimuspäällikkö Johanna Routa, johtava tutkija Lauri Sikanen, tutkija Antti Mutanen ja tutkimusylijohtaja Antti Asikainen